

Sygn. akt: I ACa 783/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Wiklak (spr.)
Sędziowie:	SA Hanna Rojewska SO del. Jolanta Żałoba
Protokolant:	stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę (...)**

przeciwko **Zakładowi (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 18 grudnia 2013r. sygn. akt I C 1858/12

1. oddala apelację,

2. zasądza od Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 783/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu, w sprawie z powództwa Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę (...) przeciwko Zakładowi (...) Sp. z o.o. o zapłatę, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 251.736,66 zł z ustawowymi odsetkami oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne. Wynika z nich, że pozwany Zakład (...) Sp. z o.o. jest spółką komunalną, w której jedynym udziałowcem jest Miasto

i Gmina O.. Przedmiotem działalności pozwanej spółki jest między innymi produkcja ciepła (pary wodnej) i gorącej wody, działalność sportowa, rozrywkowa, rekreacyjna i hotelowa.

Pozwany Zakład (...) Sp. z o.o. starał się o uzyskanie kredytu na realizację inwestycji związanej z modernizacją sieci ciepłowniczej. Pozwany ogłosił i rozstrzygnął przetarg na wykonanie tej inwestycji i w dniu 12 stycznia 2010 r. złożył do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. wniosek o udzielenie pożyczki w wysokości 70% inwestycji. W dniu 14 września 2010 r. pozwany zawarł z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. umowę pożyczki nr (...) kwoty 5.000.000 zł do dnia 13.09.2018 r. na realizację przedsięwzięcia: „Modernizacja Kotłowni Miejskiej oraz budowa sieci ciepłowniczej i grupowych węzłów cieplnych”. W tym dniu została podpisana umowa przygotowana przez Fundusz Ochrony Środowiska.

W chwili podpisania umowy Prezes pozwanej spółki (...) wiedział, że pożyczka jest oprocentowana preferencyjnie, a różnica pomiędzy oprocentowaniem komercyjnym i preferencyjnym stanowi pomoc ze strony Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P., w ramach pomocy de minimis. W dniu podpisania umowy W. D. nie uzyskał z Funduszu Ochrony Środowiska zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis. Pracownik Funduszu oświadczył, że ostateczna kwota udzielonej pomocy zostanie rozliczona, a stosowne zaświadczenie zostanie wysłane pocztą.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. wystawił pozwanemu zaświadczenie o udzieleniu pomocy de minimis w kwocie brutto 687.424,41 zł stanowiącej równowartość 174.062,34 euro, opatrzone datą 14 września 2010 r. Zaświadczenie to w dniu 15.09.2010 r. zostało wysłane do pozwanego Zakładu (...) Sp. z o.o. pocztą.

Zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 umowy pożyczki z dnia 14 września 2010 r. wypłata pożyczki miała nastąpić po ustanowieniu prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki, w postaci weksla in blanco, hipoteki kaucyjnej na nieruchomości oraz cesji praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości.

Pozwany Zakład (...) Sp. z o.o. w dniu 17 września 2010 r. wystąpił do Powiatowego Urzędu Pracy w O. z wnioskiem o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Wniosek został przygotowany przez pracowników księgowości pozwanej Spółki przy użyciu formularzy uzyskanych z Urzędu Pracy i podpisany przez Prezesa Zarządu - W. D.. Do wniosku zostało dołączone oświadczenie z dnia 16 września 2010 r. o otrzymanej wcześniej pomocy publicznej i pomocy de minimis wynikającej z art. 37 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, podpisane również przez W. D.. Według tego oświadczenia otrzymana wcześniej przez pozwaną spółkę pomoc de minimis wynosiła 84.000 zł.

W dniu 17 września 2010 r. przed południem M. P., pracownica pozwanej Spółki, zawiozła wnioski o refundację i załączone do nich dokumenty do Powiatowego Urzędu Pracy w O.. W drodze powrotnej do siedziby spółki (...) odebrała z poczty korespondencję dla pozwanej Spółki, w której znajdowało się zaświadczenie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. z dnia 14 września 2010 r. o udzielonej pozwanemu Zakładowi (...) Sp. z o.o. pomocy de minimis w związku z zawartą umową pożyczki. M. P. opisała korespondencję, zaznaczając datę jej wpływu do spółki i w poniedziałek 20 września 2010 r. przekazała ją Prezesowi W. D..

W dniu 20 września 2010 r. W. D. zapoznał się z treścią zaświadczenia uzyskanego od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P., z którego wynikała kwota pomocy de minimis w wysokości 174.062,34 euro. Prezes zarządu pozwanej spółki przekazał otrzymane zaświadczenie o udzielonej pomocy do działu księgowości spółki. Nie podjął w tym zakresie żadnych innych działań, w szczególności nie przekazał informacji o wysokości uzyskanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. pomocy Dyrektorowi Powiatowego Urzędu Pracy w O..

W dniu 20 września 2010 r. odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie wspólników pozwanego Zakładu (...) Sp. z o.o., na którym podjęto uchwałę nr 10A/2010, na mocy której jedyny wspólnik pozwanej spółki (...) i Gmina O., wyraził zgodę na zabezpieczenie pożyczki nr (...) z dnia 14.09.2010 r. pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej w P., a Zakładem (...) Sp. z o.o. poprzez ustanowienie hipoteki kaucyjnej do kwoty 7.105.000 zł oraz cesji praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości.

W dniu 20 września 2010 r. pozwany Zakład (...) Sp. z o.o. aktem notarialnym zawartym przed notariuszem J. K. repertorium A nr 5758/2010, celem zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki nr (...) z dnia 14.09.2010 r., ustanowił hipotekę kaucyjną łączną do kwoty 7.105.000 zł na nieruchomościach będących własnością spółki, na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P..

W dniu 23 września 2010 r. powód Skarb Państwa - reprezentowany przez Starostę (...) - Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w O., zawarł z pozwanym umowę nr (...). Przedmiotem tej umowy było przyznanie pozwanemu refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia 11 stanowisk pracy dla skierowanych osób bezrobotnych w kwocie 198.000 zł. Pozwany zobowiązał się zorganizować 11 dodatkowych miejsc pracy, zatrudnić skierowane osoby bezrobotne i utrzymać miejsca pracy przez okres minimum 24 miesiące. W § 8 umowy strony określiły, że zwrot całości refundacji następuje w ciągu 30 dni od otrzymania wezwania starosty, wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia uzyskania środków w przypadku złożenia niezgodnych z prawdą oświadczeń dołączonych do wniosku, który wpłynął w dniu 17 września 2010 r. lub naruszenia warunków niniejszej umowy. W § 13 strony określiły, że przedmiotowa refundacja stanowi pomoc de minimis w rozumieniu szczegółowo wskazanych przepisów wspólnotowych.

W dniu 23 września 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy w O. wystawił pozwanemu zaświadczenie o udzieleniu pomocy de minimis w kwocie 198.000 zł (49.732,50 euro), które pozwany odebrał w dniu 15 października 2010 r. W dniu 28 października 2010 r. PUP w O. przelał na konto pozwanego kwotę 198.000 zł.

Umowa z Powiatowym Urzędem Pracy w O. została przez pozwanego wykonana prawidłowo. Pozwany wyposażył 11 stanowisk pracy i utrzymywał zatrudnienie przez wymagane 24 miesiące. Przedmiotowe stanowiska pracy są nadal utrzymywane przez pozwanego. Na pływalni zatrudnionych jest 25 osób.

Pozwany w okresie od 2007 do 2010 r. otrzymał następującą pomoc de minimis:

- 7.286,95 euro w dniu 4 lipca 2008 r. od PUP w O.,
- 24.918,42 euro w dniu 18 września 2008 r. od (...) w P.,
- 11.474,34 euro w dniu 1 czerwca 2009 r. od PUP w O.,
- 4.499,74 euro w dniu 1 czerwca 2009 r. od Starosty (...),
- 158.195,63 euro w dniu 14 września 2010 r. od (...) w P. (po korekcie zaświadczenia).
- 49.732,50 euro w dniu 21 września 2010 r. od PUP w O..

W dniu 7 września 2011 r. pracownik Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów telefonicznie poinformował pracownika Powiatowego Urzędu Pracy w O., że pomoc udzielona pozwanemu nie powinna być przyznana z powodu przekroczenia progu dopuszczalności pomocy de minimis. Powiatowy Urząd Pracy w O. zwrócił się do pozwanego o wyjaśnienia. Pozwany poinformował, że w chwili składania wniosku do Powiatowego Urzędu Pracy w O. nie dysponował zaświadczeniem o udzieleniu pomocy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P., a pomoc dotyczyła kredytu udzielonego na 8 lat.

Pismem z dnia 28 września 2011 r., doręczonym dnia 29 września 2011 r., Powiatowy Urząd Pracy w O. rozwiązał ze skutkiem natychmiastowym umowę i wezwał pozwanego do zwrotu refundacji w kwocie 198.000 zł oraz odsetek ustawowych liczonych od dnia uzyskania środków do dnia zapłaty. Pozwany zwrócił się o interpretację charakteru pomocy udzielonej pozwanemu. Pismem z dnia 13 stycznia 2012 r. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów poinformował, że umowa z powodem stanowi pomoc publiczną w rozumieniu przepisów wspólnotowych.

Kryta pływalnia wraz ze znajdującym się pod tym samym adresem hotelem, kawiarnią restauracją wypożyczalnią sprzętu sportowego, gabinetem kosmetycznym i fitness są częścią kompleksu, w którym organizowane są imprezy okolicznościowe, konferencje, szkolenia, spotkania biznesowe i bankiety. Powyższa oferta jest dostępna w Internecie, na tablicach informacyjnych w O., w ogłoszeniach w lokalnej prasie oraz lokalnym radiu w O. i w K.. Część oferty jest prowadzona przez firmy zewnętrzne dzierżawiące lokale od pozwanego. Najbliższe pływalnie są w K., w K. i w O. - w odległości 50-70 km. W godzinach przedpołudniowych naukę pływania mają uczniowie szkół w O.. W godzinach popołudniowych i w weekendy z pływalni klienci indywidualni korzystają, głównie z O. i powiatu (...). Ponadto z pływalni korzystają klienci okolicznych powiatów, głównie (...) i (...).

W dniu 9 listopada 2010 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. przełał na konto pozwanego kwotę 3.000.000 zł pierwszej transzy kredytu. Kolejne transze kredytu zostały wypłacone w dniu 26 sierpnia 2011 r. w kwocie 1.845.974,97 zł i w dniu 8 marca 2012 r. w kwocie 154.025,03 zł. Pomoc publiczną w przypadku kredytu stanowi różnica stawki oprocentowania rynkowego i preferencyjnego wynosząca w 2010 r. odpowiednio 6,69% (rynkowa) i 3% preferencyjna. Pozwany skrócił okres spłaty kredytu z 8 do 5 lat, co zmniejszyło wysokość pomocy publicznej i w związku z tym wystawiono stosowne skorygowane zaświadczenie o wysokości pomocy de minimis. Skrócenie okresu spłaty i zmniejszenie kwoty pomocy nie spowodowało jednak jej obniżenia do łącznej kwoty poniżej 200.000 euro.

Pismem z dnia 27 lutego 2012 r. i z dnia 21 marca 2012 r. powód Skarb Państwa Reprezentowany przez Starostę (...) wezwał pozwanego Zakład (...) Sp. z o.o. do zapłaty kwoty 198.000 zł z odsetkami od dnia 29.10.2010 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie istotą sporu pomiędzy stronami było rozumienie i interpretacja pojęcia pomocy de minimis oraz okoliczność, czy zaistniały przesłanki uzasadniające żądanie zwrotu udzielonej pozwanemu pomocy publicznej przez powoda.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że podstawy prawne rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie wynikają z Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Rozporządzeń Komisji (WE) wydanych na podstawie Traktatu, a także przepisów prawa polskiego, dostosowanych do systemu prawa unijnego.

Pojęcie pomocy przyznawanej przez Państwa Członkowskie Unii Europejskiej zawarte jest w art. 107 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej ((...)) (Dz. U. 2004.90.864/2 ze zm.) - który jest odpowiednikiem dawnego art. 87 traktatu.

W myśl art. 107 ust. 1 (...) z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

W myśl art. 108 ust. 1 i ust. 3 (...), który stanowi odpowiednik dawnego art. 88 Traktatu:

- Komisja we współpracy z Państwami Członkowskimi stale bada systemy pomocy istniejące w tych Państwach i proponuje im stosowne środki konieczne ze względu na stopniowy rozwój lub funkcjonowanie wspólnego rynku (ust.1).

- Komisja jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeśli uznaje ona, że plan nie jest zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu artykułu 107, wszczyna bezzwłocznie procedurę przewidzianą w ustępie 2. Dane Państwo Członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej (ust.3).

Do 31 grudnia 2013 r. obowiązywało Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu (aktualnie art. 107 i 108 Traktatu) do pomocy de minimis (Dz. U. UE. L. 2006.379.5).

Powyższe rozporządzenie miało zastosowanie do pomocy przyznawanej podmiotom gospodarczym we wszystkich sektorach, z wyjątkiem określonych w art. 1 ust. 1 pkt a-h.

W art. 2 Rozporządzenia określone zostało pojęcie pomocy de minimis. Zgodnie z treścią tego przepisu:

1. Uważa się, że środki pomocy nie spełniają wszystkich kryteriów określonych w art. 87 ust. 1 Traktatu i dlatego są zwolnione z wymogu zgłoszenia przewidzianego w art. 88 ust. 3 Traktatu, jeżeli spełniają warunki określone w ust. 2-5 niniejszego artykułu.

2. Ogólna kwota pomocy de minimis przyznana dowolnemu podmiotowi gospodarczemu nie przekracza 200.000 EUR w dowolnie ustalonym okresie trzech lat podatkowych. Pułapy te stosuje się bez względu na formę i cel pomocy de minimis, a także bez względu na to, czy pomoc przyznana państwu członkowskiemu jest w całości, czy w części finansowana z zasobów Wspólnoty. Wyżej wymieniony okres ustala się poprzez odniesienie do lat podatkowych stosowanych przez podmiot gospodarczy w danym państwie członkowskim.

Jeśli łączna kwota pomocy przewidziana w ramach środka pomocy przekracza wymieniony pułap, do pomocy tej nie stosują się przepisy niniejszego rozporządzenia, nawet w odniesieniu części, która nie przekracza tego pułapu. W takim wypadku nie można domagać się korzyści z tytułu z niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do tego rodzaju środka pomocy ani w chwili przyznania takiej pomocy, ani później.

3. Pułap określony w ust. 2 wyraża się jako dotacja pieniężna. Wszystkie podane wartości są wartościami brutto, czyli nie uwzględniają potrąceń z tytułu podatków ani innych opłat. W przypadku gdy pomoc przyznawana jest w formie innej niż dotacja, kwotę pomocy wyraża się jako ekwiwalent dotacji brutto.

Pomoc wypłacana w kilku ratach dyskontowana jest do wartości pomocy w chwili przyznania dotacji. Stopą procentową stosowaną do celów dyskontowania oraz do obliczania ekwiwalentu dotacji brutto jest stopa referencyjna obowiązująca w chwili przyznania dotacji.

4. Niniejsze rozporządzenie stosuje się jedynie do pomocy, w odniesieniu do której możliwe jest dokładne obliczenie na zasadzie ex ante ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka ("pomocy przejrzystej"). W szczególności:

a) pomoc polegającą na udzielaniu pożyczek uznaje się za przejrzystą pomoc de minimis, gdy ekwiwalent dotacji brutto został obliczony na podstawie rynkowych stóp procentowych obowiązujących w chwili przyznania pomocy.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenie miało zastosowanie w okresie od dnia 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2013 r. Było ono w całości wiążące i bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

W polskim systemie prawnym obowiązuje ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U.2007.59.404 j.t. ze zm.), zgodnie z którą określa ona zasady postępowania w sprawach dotyczących pomocy państwa spełniającej przesłanki określone w art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zwanej dalej "pomocą publiczną" (art. 1)

Ustawa zawiera własne definicje:

w art. 2 pkt 10 - pomocy de minimis - należy przez to rozumieć, inną niż pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc spełniającą przesłanki określone we właściwych przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy de minimis innej niż pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie;

w art. 2 pkt 11 - dnia udzielenia pomocy - należy przez to rozumieć dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc publiczną nabył prawo do otrzymania tej pomocy;

w art.2 pkt 18 - aplikacji (...) należy przez to rozumieć aplikację informatyczną pod nazwą (...), Rejestracji i Monitorowania Pomocy Publicznej, służącą do monitorowania pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie.

Zgodnie z art. 5 ust.3 cytowanej ustawy podmioty udzielające pomocy wydają beneficjentowi pomocy zaświadczenie stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis albo pomocą de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

W przypadku gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy de minimis jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, podmiot udzielający pomocy, w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia. Zaświadczenia, o których mowa w ust. 3, są wydawane z urzędu.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy, podmiot ubiegający się o pomoc de minimis jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

- 1) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- 2) informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.

Jak wynika z cytowanych wyżej przepisów, art. 2 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 określa zasadę de minimis, którą wyznacza tzw. wartość progową pomocy publicznej. Zgodnie z tym przepisem - przy spełnieniu określonych warunków środki pomocy nie będą spełniać wszystkich kryteriów określonych w art. 87 ust. 1 (...), a tym samym nie będą podlegać wymogowi notyfikacji sformułowanemu w art. 88 ust. 3 (...).

W 2010 r., to jest w chwili udzielania pomocy publicznej pozwanemu Zakładowi (...) Sp. z o.o., wartością progową pomocy publicznej de minimis była kwota 200.000 euro w okresie trzech lat. Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcy w tej wysokości i okresie została uznana za pomoc nie zakłócającą ani nie zagrażającą zakłóceniem konkurencji. Przekroczenie określonej kwoty progowej - tj. 200.000 euro powodowało, że przyznana z przekroczeniem progu kwota w całości nie podlegała regulacji dotyczącej pomocy de minimis. (art. 2 ust. 2 Rozporządzenia nr 1998/2006).

Sąd Okręgowy wskazał, że z ustalonych w sprawie okoliczności wynika jednoznacznie, iż pozwany Zakład (...) Sp. z o.o., działający przez prezesa zarządu W. D., już w chwili podpisywania umowy pożyczki miał świadomość, że pomoc udzielona pozwanemu przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. stanowi pomoc de minimis w rozumieniu cytowanego wyżej rozporządzenia nr 1998/2006 i ustawy z dnia 30 kwietnia 2003 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (j.t. Dz.U. 2007.59.404 ze zm.) Pozwany był poinformowany o wystawieniu stosownego zaświadczenia o udzieleniu tej pomocy i zaświadczenie takie do pozwanego dotarło dnia 17 września 2010 r., a więc w dniu złożenia wniosku do Powiatowego Urzędu Pracy o pomoc w zakresie wyposażenia stanowisk pracy dla osób bezrobotnych.

Jak podkreślił Sąd pierwszej instancji, umowa pożyczki zawarta z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. określała wszystkie istotne warunki pożyczki, uzależniając wypłatę kwoty pożyczki od czynności zabezpieczających mających być dokonany przez pozwanego. Podpisanie umowy stanowiło zatem zgodne oświadczenie woli stron i od tej chwili należy uznać umowę za zawartą. Okoliczności dotyczące zabezpieczenia i tym samym wymagalności roszczenia pożyczkobiorcy o wydanie przedmiotu pożyczki, nie mogły zmienić rozumienia

chwili zawarcia umowy. W tej sytuacji za dzień uzyskania prawa do pomocy należało przyjąć dzień zawarcia umowy pożyczki. Taka interpretacja umowy pożyczki wynikała również z działania samych stron - wydania przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. pozwanemu zaświadczenia o wysokości udzielonej pomocy de minimis przyjęcie tego zaświadczenia przez pozwanego.

Sąd Okręgowy ponadto zwrócił uwagę na daty kolejnych zdarzeń, wynikających ze stanu faktycznego: zawarcie umowy pożyczki nastąpiło w dniu 14.09.2010 r., uzyskanie zaświadczenia o pomocy de minimis z Funduszu Ochrony Środowiska - w dniu 17.09.2010 r., ustanowienie zabezpieczenia pożyczki - w dniu 20.09.2010 r., a umowa pomiędzy pozwanym a Powiatowym Urzędem Pracy została zawarta w dniu 23.09.2010 r.

Pomiędzy uzyskaniem zaświadczenia o pomocy de minimis z Funduszu Ochrony Środowiska, a zawarciem umowy z Powiatowym Urzędem Pracy upłynęło tylko kilka dni.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie ulega wątpliwości, że reprezentujący pozwanego prezes zarządu W. D. wiedział o udzielonej pomocy de minimis i w dniu 20.09.2010 r. zapoznał się z treścią zaświadczenia o udzielonej pomocy. Zgodnie zatem z art. 37 ust. 1 pkt 1) ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, był on zobowiązany przedstawić to zaświadczenie Powiatowemu Urzędowi Pracy przed zawarciem umowy z dnia 23.09.2010 r. W tym zakresie pozwany nie może skutecznie zarzucać, że nie wiedział o udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P. pomocy de minimis i nie znał zasad udzielania tej pomocy oraz powszechnie obowiązujących przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Podpisując umowę z dnia 23.09.2010 r., pozwany wiedział o istniejącym zaświadczeniu o udzielonej pomocy de minimis i nie przedstawił tego zaświadczenia Urzędowi Pracy.

W tej sytuacji, w ocenie Sądu Okręgowego, zaistniały przesłanki określone w § 8 ust. 1 a) umowy z dnia 23.09.2010 r. w sprawie refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej, w postaci obowiązku zwrotu udzielonej dotacji. Już 14.09.2010 r. - w dniu podpisania umowy pożyczki - pozwany uzyskał informację o udzieleniu mu pomocy de minimis. Nie była znana jedynie wysokość tej pomocy, która miała wynikać z zaświadczenia wystawionego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P.. Zatem już w chwili złożenia wniosku, pozwany - reprezentowany przez W. D., wiedział, że uzyskana do dnia 17.09.2010 r. pomoc de minimis jest wyższa niż, wskazana w oświadczeniu stanowiącym załącznik do wniosku do Powiatowego Urzędu Pracy, kwota 84.000 zł.

Zdaniem Sądu Okręgowego, należało zatem uznać, że złożone przy powyższym wniosku oświadczenie o uzyskanej pomocy de minimis nie było zgodne z prawdą, co stanowiło przesłankę do skutecznego żądania zwrotu przez powoda udzielonej pomocy w kwocie 198.000 zł. Zarzuty pozwanego Zakład (...) Sp. z o.o., w zakresie braku podstaw do żądania zwrotu z uwagi na nieprzekroczenie progu pomocy de minimis nie mogły zostać uwzględnione z uwagi na treść art. 2 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, według którego, jeżeli łączna kwota pomocy przekracza wymieniony pułap 200.000 euro, do pomocy tej nie stosują się przepisy niniejszego rozporządzenia, nawet do części, która nie przekracza tego pułapu. Nie ulega wątpliwości, że kwota 198.000 zł udzielona pozwanemu przez Skarb Państwa Fundusz Pracy przekraczała pułap 200.000 euro. Kwota ta stanowiła pomoc de minimis, co wynika jednoznacznie z treści § 13 umowy z dnia 23.09.2010 r. Wyłączenie stosowania do wypłaconej pozwanemu kwoty 198.000 zł przepisów o pomocy de minimis powoduje, że przekazanie tej kwoty jest bezpodstawne i podlega zwrotowi na rzecz Skarbu Państwa, ponieważ stanowi część funduszy przeznaczonych nie na jakąkolwiek pomoc, lecz właśnie pomoc de minimis. Odpadnięcie po stronie pozwanego Zakładu (...) Sp. z o.o. warunków do przyznania pomocy de minimis stanowi również naruszenie warunków umowy w rozumieniu § 8 ust. 1 b) umowy.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 251.736,66 zł z ustawowymi odsetkami.

Powyższy wyrok strona pozwana w całości zaskarżyła apelacją, zarzucając naruszenie:

I. przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 k.c. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do wykładni oświadczenia wiedzy, art. 65 § 2 k.c. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do wykładni umów z dnia 14 września 2010 roku i 23 września 2010 roku, w związku z art. 2 pkt 11 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że na dzień 16 września 2010 roku pomoc zapewnioną na podstawie umowy pożyczki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska można było uznać za otrzymaną pomoc de minimis;

II. przepisów prawa materialnego, tj. art. 65 § 2 k.c. w związku z art. 65 § 1 k.c., poprzez błędną wykładnię umowy łączącej pozwaną z Powiatowym Urzędem Pracy w sferze rekonstrukcji podstaw do wypowiedzenia umowy i uznanie, że momentem relewantnym dla oceny prawdziwości (aktualności oświadczenia pozwanej) jest dzień podpisania umowy, w sytuacji gdy sama umowy wprost wskazuje, że należy poddać ocenie oświadczenia załączone do wniosku złożonego w dniu 17 września 2010 roku, a nie stan z dnia zawarcia umowy, co jest zgodne z przepisami prawa powszechnie wiążącego, w szczególności z art. 37 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej oraz § 2 ust. 2 oraz § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 roku w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej;

III. przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. w związku z art. 244 § 1 k.p.c., art. 245 k.p.c., art. 258 k.p.c. w sferze ustalenia daty otrzymania pomocy, poprzez sprzeczną ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego oceną dowodów i przyjęcie, że pozwana „otrzymała” pomoc de minimis inną niż wynikającą z oświadczenia z dnia 16 września 2010 roku przed dniem jego złożenia w szczególności, gdy:

a) umowa pożyczki z dnia 14 września 2010 roku wprost wskazywała na konieczność ustanowienia zabezpieczeń dla skuteczności umowy,

b) z dokumentów prywatnych (uchwała Zgromadzenia Wspólników z dnia 20 września 2010 roku) oraz dokumentu urzędowego w postaci aktu notarialnego z dnia 20 września 2010 roku, Rep. A 5758/2010 (przymiot daty pewnej), wprost wynika, że zabezpieczenia najwcześniej zostały ustanowione 20 września 2010 roku,

c) na dzień składania oświadczenia z dnia 16 września 2010 roku pozwana nie miała wiedzy o interpretacji, jaką przyjmie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska na potrzeby sporządzenia zaświadczenia o pomocy de minimis, a po jego uzyskaniu nie dysponowała środkiem zaskarżenia wobec wydanego zaświadczenia;

IV. przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., w związku z art. 328 § 2 k.p.c., poprzez - w części sprzeczną ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę, a w części zaniechanie oceny dowodów - w sferze zakresu oddziaływania pływally i działalności prowadzonej przez pozwaną na zachowanie reguł konkurencji, w sytuacji, gdy z przeprowadzonych dowodów wprost wynikało, że działalność pozwanej pozostaje w sferze użyteczności publicznej i to wyłącznie na rynku lokalnym - nie może naruszyć reguł konkurencji na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej, a nadto poprzez zaniechanie wyjaśnienia w ramach treści uzasadnienia czy pływally prowadzona przez pozwaną narusza reguły konkurencji na rynku wewnętrznym;

V. przepisów prawa materialnego, tj. art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr (...) z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym w związku z art. 4 cyt. rozporządzenia w związku z art. 316 § 1 k.p.c., poprzez zaniechanie zastosowania przytoczonych przepisów, mimo że znajdowały one zastosowanie w przedmiotowej sprawie, a w rezultacie błędne ustalenie progu pomocy de minimis na kwotę 200.000,00 euro w oparciu o rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 roku w sprawie stosowania art. 87 i art. 88 Traktatu do pomocy de minimis, w sytuacji, gdy adekwatny próg pomocy na poziomie 500.000,00 euro określało rozporządzenie z dnia 25 kwietnia 2012 roku, które weszło w życie 29 kwietnia 2012 roku i zgodnie z przepisem intertemporalnym (art. 4 cyt. rozporządzenia) znajduje zastosowanie również do pomocy przyznanej przed jego wejściem w życie;

VI. przepisów prawa materialnego, tj. § 2 ust. 2, § 4 ust. 2 pkt 3 i 4, § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 roku w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej, poprzez zaniechanie jego zastosowania, w sytuacji, gdy przytoczone przepisy określają wymogi wniosku o dofinansowanie oraz umowy o refundację i wszystkie te wymogi zostały przez pozwaną spełnione, brak jest podstaw do żądania zwrotu dofinansowania zarówno w rozumieniu umowy, jak i przytoczonego rozporządzenia;

VII. przepisów prawa materialnego, tj. art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, poprzez jego błędną wykładnię - sprzeczną z językowo jasną treścią przepisu oraz uznanie, że nakłada on obowiązek przedkładania zaświadczeń o pomocy de minimis w dacie podpisania umowy o refundację, w sytuacji, gdy przepis ten wprost wskazuje, iż podmiot ubiegający się o pomoc de minimis jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy tego typu zaświadczeń wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy, a nie w jakiegokolwiek innej późniejszej dacie.

W konkluzji strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozywanego kosztów postępowania wywołanych wniesieniem apelacji, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Wbrew jej zarzutom Sąd Okręgowy przy ocenie zebranych w sprawie dowodów nie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (z uzasadnienia apelacji nie wynika, aby skarżący zarzucał także obrazę § 2 tego przepisu), poczynił ustalenia w zakresie wystarczającym dla rozstrzygnięcia sprawy i wyprowadził z tych ustaleń prawidłowe wnioski, słusznie uznając powództwo za zasadne.

Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. Skuteczne postawienie takiego zarzutu wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Skarżący takiej próby nie podjął, w istocie sprowadzając zarzut podniesiony w punkcie III apelacji do kwestionowania ocen prawnych, a nie poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń.

Zarzuty apelującego nie są zasadne. Sąd Okręgowy słusznie uznał, że złożenie we wniosku o refundację niezgodnego z prawą oświadczenia stanowi podstawę do żądania zwrotu udzielonej dotacji. Skarżący nie kwestionując tego poglądu, oparł apelację na dwóch argumentach:

- że złożone przez niego oświadczenie o udzielonej pomocy de minimis nie było niezgodne z prawdą, oraz
- że dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy petryfikuje stan faktyczny uzasadniający udzielenie pomocy.

Wbrew odmiennemu przekonaniu skarżącego nie można przyjąć, że w dniu 16 września 2010 r., t.j. w dniu złożenia oświadczenia o wysokości otrzymanej dotychczas pomocy de minimis prezes zarządu pozwanej spółki nie miał świadomości, że pomoc udzielona w ramach zawartej w dniu 14 września 2010 r. umowy pożyczki stanowi pomoc publiczną. Wyprowadzony przez Sąd Okręgowy wniosek o nieprawdziwości złożonego oświadczenia jest w pełni logiczny w świetle chronologii zdarzeń wymienionych na stronie 13 uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Umowa pożyczki została zawarta przed złożeniem wniosku o refundację do Powiatowego Urzędu Pracy. Skarżący nie zdołał skutecznie zakwestionować poczynionego przez Sąd Okręgowy ustalenia, z którego wynika, że chwili podpisania umowy Prezes pozwanej spółki (...) wiedział, że pożyczka jest oprocentowana preferencyjnie, a różnica pomiędzy oprocentowaniem komercyjnym i preferencyjnym stanowi pomoc ze strony Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P., w ramach pomocy de minimis. Nie można zatem przyjąć, że w dniu 17 września 2010 r. nie miał on świadomości, że w dniu 14 września 2010 r. podpisał z (...) umowę pożyczki stanowiącej pomoc publiczną.

Gdyby zresztą nawet przyjąć, że subiektywnie nie miał on tej świadomości, to po otrzymaniu zaświadczenia z (...), z którego treści jasno wynikało, że na dzień 14 września 2010 r. kwota otrzymanej pomocy publicznej była wyższa niż w złożonym w dniu 16 września 2014 r. oświadczeniu, uzyskał wiedzę, że złożone przez niego oświadczenie jest niezgodne z prawdą i winien je skorygować.

Oświadczenie z 16 września 2010r. dotyczące dotychczas udzielonej pomocy zostało złożone z całkowitym pominięciem pomocy przyznanej przez (...) i jako takie nie może być uznane za zgodne z prawdą.

Skarżący nie ma racji twierdząc, że umowa z dnia 14 września 2010 r. w dniu jej zawarcia nie wiązała stron, gdyż była umową warunkową. Zawarty w § 4 ust. 1 warunek ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki nie jest warunkiem zawieszającym, lecz jest warunkiem rozwiązującym. Wynika to jasno z treści umowy, która § 4 ust. 1 zdanie drugie stanowi, że umowa ulega rozwiązaniu w przypadku niedostarczenia przez pożyczkodawcę dokumentów związanych z prawnym jej zabezpieczeniem. Warunek rozwiązujący to zastrzeżenie, które uzależnia ustanie skutków czynności prawnej od zdarzenia przyszłego i niepewnego, a więc nie może być wątpliwości, że umowa wywołała skutek na dzień 14 września 2010 r.

Nawet gdyby przyjąć za skarżącym, że umowa wywołała skutki z dniem 20 września 2010 r., kiedy ustanowiono zabezpieczenie, to nie można nie dostrzec, że ustanowienie zabezpieczenia nastąpiło przed podpisaniem umowy z 23 września 2010 r. o refundację. Nie może zatem budzić wątpliwości, że w chwili podpisania umowy o refundację prezes zarządu pozwanej spółki był świadomy tego, że spółka jest związana umową pożyczki. Po ustanowieniu zabezpieczenia brak było bowiem podstaw do uznawania, że w dniu z 14 września 2010r. doszło jedynie do promesy udzielenia pożyczki.

Nie można także uznać, że datą uzyskania pomocy jest rzeczywiste uzyskanie przez przedsiębiorcę korzyści z funduszy publicznych. Takie stanowisko jest sprzeczne z treścią przepisów prawa regulujących kwestie dotyczące tej pomocy. Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, przez dzień udzielenia pomocy rozumie się dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc publiczną nabył prawo do otrzymania tej pomocy (z wyjątkami przewidzianymi dla pomocy w formie ulgi podatkowej). Ustawodawca wskazał zatem wyraźnie, że przez dzień udzielenia pomocy rozumie się dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc publiczną nabył prawo do otrzymania tej pomocy, a nie dzień, w którym tę pomoc faktycznie otrzymał.

W sytuacji, gdy uprawnienie do otrzymania pomocy wynika z umowy cywilnoprawnej, dniem nabycia prawa do tej pomocy jest dzień zawarcia tej umowy. Z tym dniem podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nabywa prawo żądania, aby druga strona umowę wykonała. Tak też powszechnie jest przyjmowane w praktyce organów udzielających pomocy, które zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis wystawiają z datą tożsamą z dniem zawarcia umowy, nie zaś np. dniem wypłaty środków. Prawdopodobnie takiej praktyki znajduje potwierdzenie w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 lipca 2011 r., (...), LEX nr 1083290, w którym stwierdzono, że prawo do udzielania pomocy podmiot uzyskuje wraz z zawarciem umowy.

Nie można uznać, że prezes zarządu pozwanej spółki nie miał wiedzy o interpretacji umowy przyjętej przez (...). O ile miał w tym przedmiocie wątpliwości, to zostały one rozwiane najpóźniej w dniu 20 września 2010 r., kiedy zapoznał się z wystawionym przez (...) zaświadczeniem (k. 109), że pozwana na mocy umowy z 14 września 2010 r. uzyskała

pomoc publiczną na podstawie art. 5 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, stanowiącą pomoc de minimis, spełniającą warunki określone w rozporządzeniu Komisji (WE)nr 1998/2006.

Istniała zatem możliwość skorygowania zawartej we wniosku o refundację z 17 września 2010 r. informacji o wysokości uzyskanej dotychczas pomocy de minimis. Wówczas okazałoby się, że pozwany nie spełnia warunków pozwalających na zawarcie umowy z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego progu pomocy.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem skarżącego, że dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy petryfikuje stan faktyczny uzasadniający udzielenie pomocy. Celem oświadczeń o dotychczasowej wysokości pomocy publicznej składanych przy ubieganiu się o kolejną pomoc jest sprawdzenie, czy w związku z udzieleniem pomocy, o którą ubiega się aktualnie podmiot, nie zostanie przekroczony próg pomocy de minimis. Wykładnia celowościowa art. 37 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej oraz § 8 ust. 1 lit. a umowy o refundację z 23 września 2010 r. uzasadnia zatem przyjęcie, że gdy dane zawarte w oświadczeniu są zgodne z prawdą (a taka sytuacja nie miała miejsca w rozpoznawanej sprawie), a następnie ulegną zmianie przed udzieleniem pomocy, konieczne jest ich zweryfikowanie. Taka weryfikacja jest tym bardziej konieczna, gdy dane zawarte we wniosku okażą się nieprawdziwe, co miało miejsce w przypadku wniosku pozwanej. Przyjęcie odmiennego poglądu prowadziłoby do nieuprawnionego stanowiska, że dopuszczalne jest udzielenie pomocy publicznej przekraczającej pomoc de minimis, o ile w czasie złożenia wniosku wnioskowana kwota pomocy tego progu by nie przekraczała.

Korzystnych dla pozwanego wniosków nie można także wyprowadzić na podstawie powołanego w apelacji rozporządzenia ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2009 r. w sprawie dokonywania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 62, poz. 512). Rozporządzenie to zostało wydane na podstawie art. 46 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 Nr 69, poz. 415) i zgodnie z § 16 umowy jego przepisy mają zastosowanie do stron w zakresie nieuregulowanym umową.

Ponieważ środki przyznawane na podstawie art. 46 powołanej ustawy stanowią pomoc de minimis w rozumieniu rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, przedstawione wcześniej uwagi pozostają aktualne przy wykładni przepisów rozporządzenia z 17 kwietnia 2009 r. Dodatkowo należy wskazać, że rozporządzenie z 17 kwietnia 2009 r. przewiduje obligatoryjne zawarcie w umowie o refundację zapisu o zobowiązaniu podmiotu ubiegającego się o refundację do zwrotu refundacji w przypadku złożenia niezgodnych z prawdą oświadczeń lub naruszenia innych warunków umowy (§ 3 ust. 2 pkt 3 a i b).

Taki skutek przewidywała umowa o refundację z dnia 23 września 2010 r., stanowiąc w § 8, że podmiot (pozwana) zobowiązuje się do zwrotu w ciągu 30 dni od otrzymania wezwania starosty, całości przyznanej refundacji wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia uzyskania środków, w przypadku złożenia niezgodnych z prawdą oświadczeń dołączonych do wniosku. Treść tego postanowienia jest jednoznaczna, obowiązek zwrotu otrzymanych środków uzależniony jest od niezgodności z prawdą oświadczeń, niezależnie od winy lub braku winy składającego oświadczenia. Niewątpliwie chodzi więc o obiektywną niezgodność oświadczeń z prawdą.

Twierdzenie skarżącego o prawdziwości oświadczenia zawartego we wniosku z dnia 17 września 2010 r. sprzeczne jest nie tylko z dokumentem urzędowym — zaświadczeniem o pomocy de minimis z dnia 14 września 2010 r. wystawionym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w P., w którym wyraźnie wskazano, że datą udzielenia pomocy jest 14 września 2010 r., lecz także z powołanymi przepisami prawa.

Biorąc to wszystko pod uwagę nie można zgodzić się ze skarżącym, że brak było podstaw do wypowiedzenia umowy i żądania zwrotu przyznanych środków.

Podniesiona w apelacji kwestia braku możliwości zweryfikowania uzyskanego zaświadczenia o wysokości uzyskanej pomocy nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż załączone do wniosku o refundację oświadczenie pozwanej

w ogóle nie uwzględniało pomocy udzielonej przez (...). Skarżący nie ma jednak racji twierdząc, że nie miał możliwości skorygowania wydanego zaświadczenia.

Po zmianie warunków udzielonej pożyczki polegającej na skróceniu okresu, na który została przyznana, (...) wystawił pozwanemu nowe zaświadczenie. Zgodnie z art. 5 ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, w przypadku gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy de minimis jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, podmiot udzielający pomocy, w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje bowiem nowe zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia. Gdy zaś zaświadczenie o treści żądanej przez podmiot nie zostanie wydane, istnieje możliwość złożenia skargi do sądu administracyjnego.

W świetle powyższych uwag zarzuty błędnej wykładni umów zawartych przez pozwaną w dniach 14 i 23 września 2010 r. oraz przepisów prawa materialnego w zakresie obowiązków pozwanej wobec powoda należało uznać za chybione.

Nieskuteczne okazały się zarzuty apelującego wskazujące na niepoddanie ocenie dowodów powołanych przez pozwanego dla wykazania, że pływalnia, na której działalność została przyznana refundacja, nie narusza reguł konkurencji. Stawiając ten zarzut skarżący nie baczy na to, że pomoc udzielona na podstawie umowy zawartej z powodem jest pomocą de minimis.

W umowie z 23 września 2010 r. zostało to wyraźnie zaznaczone. W dniu 23 września 2010 r., t.j. w dniu podpisania umowy o refundację uzyskana przez stronę pozwaną w ciągu ostatnich trzech lat pomoc przekroczyła dopuszczalny próg pomocy wynoszący 200.000 euro, co pozbawiało ją prawa do uzyskania dalszej pomocy w ramach tej umowy. Gdyby pozwana poinformowała powoda o pomocy udzielonej przez (...), środki na utworzenie miejsc pracy na pływalni nie zostałyby jej przyznane z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego progu pomocy. Udzielona pomoc podlega zatem zwrotowi nie tylko z powodu dołączenia do wniosku niezgodnego z prawdą oświadczenia, lecz także z powodu przekroczenia dopuszczalnego progu pomocy.

Podnoszenie przez pozwaną w toku procesu o zwrot refundacji, że pomoc przyznana przez stronę powodową nie podlega doliczeniu do pułapu pomocy de minimis jest pozbawione podstaw jako pozostające w kolizji z zawartą przez strony umową. Poglądu zgodnego ze stanowiskiem skarżącego nie można wyprowadzić w oparciu o wydane w odmiennych stanach faktycznych, a powołane przez skarżącego orzeczenia ETS : w sprawie (...) (wyrok z 24 lipca 2003 r., C-280/00) oraz w sprawie C-199/06 (wyrok z 12 lutego 2008 r.) i wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 13 listopada 2012 r. I ACa 801/12.

Wbrew zarzutom apelującego nie można także uznać, że Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 2 ust.2 rozporządzenia Komisji (UE) Nr (...) z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U.UE.L. 114/8) i w konsekwencji nieadekwatnie ustalił próg pomocy. Zgodnie z powołanym przepisem całkowita wartość pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorstwu wykonującemu usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym przez dowolny okres trzech lat budżetowych nie może przekroczyć 500.000 euro. Wprawdzie aktualnie obowiązujące rozporządzenie Komisji (UE) Nr (...) z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U.UE.L. 2013.352.1) w art. 5 dopuszcza możliwość kumulacji pomocy de minimis przyznanej zgodnie z tym rozporządzeniem i pomocy de minimis przyznanej zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr (...) do pułapu określonego w tym rozporządzeniu, jednak rozporządzenie Komisji (UE) nr (...) nie może mieć zastosowania w sprawie.

Wprawdzie zgodnie z art. 4 przepisów przejściowych rozporządzenie nr 360/2012 stosuje się do pomocy de minimis przyznanej z tytułu wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym przed jego wejściem w życie, ale pod warunkiem, że pomoc ta spełnia warunki określone w art. 1 i 2 rozporządzenia. Twierdzenie, że strona pozwana jest przedsiębiorstwem wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym jest twierdzeniem nowym, podniesionym po raz pierwszy w apelacji . Przedstawione w apelacji na uzasadnienie tego

twierdzenia wyводу nie można uznać za wystarczający do uznania, że pozwany spełnia warunki wynikające z art. 1 i 2 rozporządzenia nr 360/2012, a w szczególności, że jest przedsiębiorstwem wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym w rozumieniu art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu UE (art.1 ust. 1 rozporządzenia). Okoliczności decydujące o tym, czy pozwany odpowiada wymaganiom art. 106 Traktatu nie były przedmiotem dowodzenia. Należy podkreślić, że pojęcie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie jest tożsame z polskim pojęciem usług użyteczności publicznej. Poza tym art. 106 Traktatu dotyczy przedsiębiorstw publicznych. Z ogółu innych przedsiębiorstw przedsiębiorstwa publiczne wyróżniają się tym, że na ich działalność oraz na podejmowane decyzje szczególny wpływ wywiera państwo. Kolejny wymóg to taki, aby powierzenie zarządzania usługami w ogólnym interesie gospodarczym nastąpiło w formie wyraźnego aktu władzy publicznej (tak: M. S.. Komentarz do art. 106 Traktatu o funkcjonowaniu UE(...) Prawnej Lex).

Zaoferowane przez pozwanego dowody nie pozwalają na uznanie, że pozwany jest podmiotem, do którego stosuje się rozporządzenie nr 360/2012. Poza tym rozporządzenie to nie może mieć zastosowania w sprawie z tej przyczyny, że weszło w życie po rozwiązaniu łączącej strony umowy. Umowa została zawarta i następnie rozwiązana w okresie obowiązywania rozporządzenia nr 1998/2006, które przewidywało dopuszczalny próg pomocy w kwocie 200.000 euro. Kwota ta została utrzymana w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Komisji (UE) nr (...), w którym wskazano, że pułap ten wciąż jest niezbędny w celu zapewnienia, by każdy środek wchodzący w zakres rozporządzenia można było uznać za niewywierający wpływu na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, niezakłócający konkurencji ani niegrozący jej zakłóceniem.

Pozwany mógłby powoływać się na próg dopuszczalnej pomocy w wysokości 500.000 euro pod warunkiem wykazania, że jest podmiotem, o którym mowa w art. 106 Traktatu i w odniesieniu do pomocy, o jaką ubiegałby się po wejściu w życie rozporządzenia Komisji (UE) nr 360/12. Nie może natomiast tego czynić w odniesieniu do pomocy udzielonej w 2010 r.

Strona pozwana w wyniku złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia doprowadziła do przyznania jej pomocy, która przekroczyła pułap 200.000 euro, co uzasadnia roszczenie powoda o zwrot refundacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. i stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego obciążył stronę pozwaną obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego (art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 i art. 391 § 1 k.p.c.).